

کم نیستند موضوعات با اهمیتی که به هر دلیل در فضای سیاسی جامعه بال و پر می یابند، چشمهای رسانه ها را خیره کرده، ذهنها را نیز به خود می خوانند. این موضوعات با همان سرعتی که می آیند، با همان شتاب هم رد می شوند. پایداری ندارند. علت آن هم برمی گردد به نبود نشانه ها، خالی بودن بایگانی جامعه از پیشینه موضوع و - شاید - ارتباط ضعیف و کم رنگ آن با خواستها و نیازهای مردم.

از این نمونه موضوعات که اخیراً در فضای خبری کشور حاضر شد، اما ماندگار نگردید، «هولوکاست» بود.

واقعیت آن است که این موضوع پیش از طرح آن توسط دکتر محمود احمدی نژاد، رئیس جمهور، نه دلمشغولی رسانه ها بود نه علقه مجامع علمی. و چه بسا شمار افرادی که با نگاه کارشناسانه به هولوکاست می پرداختند، از تعداد انگشتان دو دست فراتر نمی رفت. اما زمانی که طرح آن با واکنشهای تند دولتمردان و جراید جهان غرب رو به رو شد و رسانه های داخلی نتوانستند فراتر از خبر و گاه تحلیلهای توصیفی به آن بپردازند، نبود یا کم بود اطلاعات و دانستنیهایی که می توانست در اختیار عموم قرار گیرد خودنمایی کرد. البته از یک دیدگاه، هولوکاست در میان خیل موضوعهای اصلی و مرتبط با تاریخ کشور، موضوعی فرعی محسوب می شود و ارتباط آن با تاریخ معاصر ایران، ربطی مع الواسطه و غیرمستقیم است؛ یعنی ربطی به نام فلسطین - جنایتی - که اگر رخ داده باشد - در اروپا رخ داده و تقاص آن در فلسطین (یک سرزمین اسلامی) باید پس داده شود:

گنه کرد در بلخ آهنگری به شوستر زدند گردن مسگری
اما وقتی بدانیم همین حادثه احتمالی تبدیل به یک دست آویز و بالاتر از آن، زیرساخت فکری تشکیل دولت اسرائیل در خاورمیانه گشته، دیگر نمی توان توجه به ریشه های بحران شصت و سه ساله این منطقه را موضوعی فرعی برای ایران دانست.

ایده آل آن که با برانگیخته شدن حس حقیقت جویی و پسندیدن شأن دانستن و دانش ورزی، وادار به پژوهش، تدوین و ترجمه در هر موضوعی که به جهان بشریت مربوط است شویم. اگر رسیدن به این ایده آل را استحسان جامعه پژوهشی خود بدانیم، پس موضوعاتی چون فلسطین و رخدادهای ذی ربط آن در دایره وجوبات پژوهشی ما قرار می گیرد.

مؤسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی در کارنامه پژوهشی خود، با انتشار کتابهایی چون استراتژی پیرامونی اسرائیل، سازمانهای یهودی و صهیونیستی در ایران، ساواک و دستگاہهای اطلاعاتی اسرائیل، زرسالاران یهودی و پارسی، اهمیت پرداختن به این موضوع را نشان داده است. علاوه بر این، طرح جامعی درباره روابط تاریخ ایران و اسرائیل در چهار یا پنج جلد نیز در دست تألیف دارد. با این حال، پس از طرح موضوع هولوکاست، انتشار ویژه نامه ای در قالب فصل نامه مطالعات تاریخی در دستور کار قرار گرفت تا از دیدگاهی علمی - تاریخی به واکاوی آن پرداخته، توجه به پژوهشهای مرتبط را در دیگر سازمانها برانگیزاند و اهمیت آن را گوشزد کند.

آن چه پیش رو دارید حاصل تلاش یک سالة گروهی از کارشناسان و علاقمندان تاریخ معاصر فلسطین و رویدادهای مرتبط با آن، و در اینجا هولوکاست است.